

Wtorek, 7 czerwca 2016 r.

P8_TA(2016)0249

Operacje pokojowe – zaangażowanie UE w działania ONZ i Unii Afrykańskiej**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie operacji pokojowych – zaangażowanie UE w działania ONZ i Unii Afrykańskiej (2015/2275(INI))**

(2018/C 086/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 21, 41, 42 i 43,
- uwzględniając art. 220 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych, w szczególności jej rozdziały VI, VII i VIII,
- uwzględniając sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ z dnia 1 kwietnia 2015 r. zatytułowane „Partnering for peace: moving towards partnership peacekeeping” („Partnerstwo na rzecz pokoju: w kierunku utrzymywania pokoju opartego na partnerstwie”) ⁽¹⁾,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 28 kwietnia 2015 r. zatytułowany „Budowanie zdolności na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju – Umożliwienie partnerom zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi” ⁽²⁾,
- uwzględniając raport Niezależnego Panelu Wysokiego Szczebla ds. Przeglądu Operacji Pokojowych z dnia 16 czerwca 2015 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając deklarację prezydenta Stanów Zjednoczonych Baracka Obamy ogłoszoną w dniu 28 września 2015 r. na szczycie przywódców w sprawie utrzymywania pokoju,
- uwzględniając dokumenty z dnia 14 czerwca 2012 r. pt. „Plan działania na rzecz zwiększenia w ramach WPBiO unijnego wsparcia działań ONZ zapewniających utrzymanie pokoju” ⁽⁴⁾ i z dnia 27 marca 2015 r. pt. „Strengthening the UN-EU Strategic Partnership on Peacekeeping and Crisis Management: Priorities 2015–2018” („Wzmacnianie strategicznego partnerstwa w zakresie utrzymywania pokoju i zarządzania kryzysowego: priorytety na lata 2015–2018”) ⁽⁵⁾,
- uwzględniając wspólną strategię Afryka–UE (JAES) przyjętą podczas drugiego szczytu UE–Afryka w Lizbonie, który odbył się w dniach 8–9 grudnia 2007 r. ⁽⁶⁾, oraz plan działania na lata 2014–2017 przyjęty podczas czwartego szczytu UE–Afryka, który odbył się w Brukseli w dniach 2–3 kwietnia 2014 r. ⁽⁷⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 3/2011 zatytułowane „Wydajność i skuteczność pomocy UE przekazywanej za pośrednictwem Organizacji Narodów Zjednoczonych w krajach dotkniętych konfliktami”,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie roli UE w ONZ – w jaki sposób lepiej osiągać cele polityki zagranicznej UE ⁽⁸⁾,
- uwzględniając rezolucję Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie oceny Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce po dziesięciu latach: skuteczność i perspektywy na przyszłość,

⁽¹⁾ S/2015/229.⁽²⁾ JOIN(2015)0017.⁽³⁾ A/70/95-S/2015/446.⁽⁴⁾ Dokument Rady nr 11216/12.⁽⁵⁾ EEAS(2015)458, dokument Rady nr 7632/15.⁽⁶⁾ Dokument Rady nr 7204/08.⁽⁷⁾ Dokument Rady nr 8370/14.⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0403.

Wtorek, 7 czerwca 2016 r.

- uwzględniając program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030,
 - uwzględniając wytyczne z Oslo z listopada 2007 r. na temat wykorzystania aktywów obrony wojskowej i cywilnej przy udzielaniu pomocy w przypadku kataklizmów,
 - uwzględniając art. 4h i 4j Aktu założycielskiego Unii Afrykańskiej,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie dziesiątej rocznicy przyjęcia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 z 2000 r. na temat kobiet, pokoju i bezpieczeństwa ⁽¹⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 października 2012 r. pt. „Korzenie demokracji i zrównoważonego rozwoju: współpraca Europy ze społeczeństwem obywatelskim w dziedzinie stosunków zewnętrznych”,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Rozwoju (A8-0158/2016),
- A. mając na uwadze, że operacje pokojowe stanowią formę reagowania kryzysowego, zazwyczaj wspierającą ciesząc się międzynarodowym uznaniem organizacje, takie jak ONZ czy Unia Afrykańska (UA), legitymującą się mandatem ONZ i mającą na celu zapobieganie konfliktowi zbrojnemu, przywrócenie, utrzymanie lub budowanie pokoju, egzekwowanie porozumień pokojowych oraz reagowanie na złożone nagłe sytuacje i wyzwania, jakie stwarzają słabe lub upadające państwa; mając na uwadze, że stabilność afrykańskiego i europejskiego sąsiedztwa przyniosłaby znaczną korzyść wszystkim naszym krajom;
- B. mając na uwadze, że celem operacji pokojowych jest stworzenie długotrwale stabilnego, bezpiecznego i lepiej prosperującego środowiska; mając na uwadze, że dobre rządzenie, sprawiedliwość, większe poszanowanie praworządności, ochrona ludności cywilnej, poszanowanie praw człowieka i bezpieczeństwo stanowią niezbędne warunki takiego stanu rzeczy, natomiast realizowane z powodzeniem programy pojednania, odbudowy i rozwoju gospodarczego pomagają osiągnąć trwały pokój i dobrobyt;
- C. mając na uwadze, że w ciągu ostatniej dekady sytuacja w zakresie bezpieczeństwa w Afryce uległa drastycznym zmianom wraz z pojawieniem się ugrupowań terrorystycznych i powstańców w Somalii, Nigerii i w regionie Sahelu i Sahary, natomiast na wielu obszarach prowadzenie operacji wymuszania pokoju i zwalczania terroryzmu staje się normą, a nie wyjątkiem; mając na uwadze, że rośnie liczba państw niestabilnych i obszarów pozbawionych rządu, wskutek czego tak wiele osób jest dotkniętych ubóstwem, bezprawiem, wzrostem korupcji i przemocą; mając na uwadze, że nieszczerne granice na tym kontynencie sprzyjają eskalacji przemocy, zmniejszają poziom bezpieczeństwa i stwarzają okazję do działalności przestępczej;
- D. mając na uwadze, że pokój został uznany za kluczowy dla rozwoju w nowym programie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 oraz że wprowadzono cel zrównoważonego rozwoju nr 16 dotyczący pokoju i sprawiedliwości;
- E. mając na uwadze, że odpowiednio doświadczone i wyposażone organizacje i narody, w idealnych warunkach legitymujące się jasnym i realistycznym mandatem ONZ, powinny zapewnić zasoby konieczne do przeprowadzania udanych operacji pokojowych, aby pomóc w stworzeniu bezpiecznego środowiska pracy dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- F. mając na uwadze, że ONZ pozostaje głównym gwarantem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz dysponuje najbardziej kompleksowymi ramami wielostronnej współpracy w zarządzaniu kryzysowym; mając na uwadze, że ONZ prowadzi obecnie 16 operacji utrzymywania pokoju, z udziałem liczniejszego niż kiedykolwiek personelu złożonego z ponad 120 000 osób; mając na uwadze, że ponad 87 % sił pokojowych ONZ jest rozmieszczonych w ramach ośmiu misji w Afryce; mając na uwadze, że ONZ podlega ograniczeniom, jeśli chodzi o zakres prowadzonych operacji;

⁽¹⁾ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 56.

Wtorek, 7 czerwca 2016 r.

- G. mając na uwadze, że UA podlega innym ograniczeniom niż ONZ i może zajmować własne stanowisko, dokonywać nieproszonych interwencji oraz interweniować tam, gdzie nie podpisano żadnego porozumienia pokojowego, przy zachowaniu zgodności z Kartą Narodów Zjednoczonych; mając na uwadze, że jest to istotna różnica w kontekście liczby konfliktów międzypaństwowych i wewnętrznych w Afryce;
- H. mając na uwadze, że NATO udziela wsparcia UA, w tym w związku z misją UA w regionie Darfuru w Sudanie oraz misją UA w Somalii, w zakresie planowania, strategicznych zasobów w dziedzinie transportu drogą powietrzną i morską oraz budowania zdolności afrykańskich sił reagowania (ASF);
- I. mając na uwadze, że kryzys w Afryce wymaga spójnej globalnej reakcji wykraczającej poza aspekty związane wyłącznie z bezpieczeństwem; mając na uwadze, że pokój i bezpieczeństwo są koniecznymi warunkami rozwoju, a wszystkie lokalne i międzynarodowe podmioty podkreślają potrzebę ścisłej koordynacji między polityką bezpieczeństwa a polityką rozwoju; mając na uwadze, że potrzebna jest długoterminowa perspektywa; mając na uwadze, że reforma sektora bezpieczeństwa oraz rozbrownienie, demobilizacja i reintegracja byłych żołnierzy może mieć znaczenie dla osiągnięcia stabilności i celów rozwoju; mając na uwadze, że Biuro Łącznikowe ONZ ds. Pokoju i Bezpieczeństwa i Stałe Przedstawicielstwo Unii Afrykańskiej w Brukseli odgrywają kluczową rolę w rozwoju stosunków między tymi organizacjami a UE, NATO i ambasadami;
- J. mając na uwadze, że głównym mechanizmem współpracy UE i UA jest Instrument na rzecz Pokoju w Afryce, ustanowiony w 2004 r. i zapewniający kwotę ok. 1,9 mld EUR za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rozwoju finansowanego przez państwa członkowskie; mając na uwadze, że ustanawiając Instrument na rzecz Pokoju w Afryce w 2003 r., założono, iż finansowanie go ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju będzie tymczasowe, lecz 12 lat później EFR pozostaje głównym źródłem finansowania Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce; mając na uwadze, że w 2007 r. zakres stosowania tego instrumentu został rozszerzony tak, aby w szerszym stopniu objąć nim działania na rzecz zapobiegania konfliktom i ustabilizowania sytuacji po ustaniu konfliktu; mając na uwadze, że program działań na lata 2014–2016 uwzględnia zewnętrzne oceny i konsultacje z państwami członkowskimi oraz wprowadza nowe elementy, które poprawiają jego skuteczność; mając na uwadze, że art. 43 TUE odnosi się do tzw. misji petersberskich plus, które obejmują misje wojskowego doradztwa i wsparcia, misje zapobiegania konfliktom i utrzymywania pokoju oraz misje zbrojne służące zarządzaniu kryzysowemu, w tym misje przywracania pokoju i operacje stabilizacji sytuacji po zakończeniu konfliktów; mając na uwadze, że w 2014 r. ponad 90 % budżetu przeznaczono na operacje pokojowe, z czego 65 % – na personel AMISOM; mając na uwadze, że zwiększenie zdolności instytucjonalnych Unii Afrykańskiej i afrykańskich regionalnych wspólnot gospodarczych jest kluczem do powodzenia operacji pokojowych oraz procesów pojednania i odbudowy po ustaniu konfliktu;
- K. mając na uwadze, że rolę UE należy postrzegać w kontekście udziału licznych krajów i organizacji w operacjach pokojowych; mając na uwadze, że na przykład spośród wszystkich państw świata Stany Zjednoczone wnoszą największy wkład w operacje utrzymywania pokoju prowadzone przez ONZ i bezpośrednio wspierają UA za pośrednictwem Partnerstwa na rzecz szybkiego reagowania w celu utrzymania pokoju w Afryce oraz przeznaczają około 5 mld USD na operacje ONZ w Republice Środkowoafrykańskiej, Mali, Wybrzeżu Kości Słoniowej, Sudanie Południowym i Somalii; mając na uwadze, że te różnorodne źródła finansowania są koordynowane przez grupę partnerów Unii Afrykańskiej ds. pokoju i bezpieczeństwa; mając na uwadze, że Chiny stały się aktywnym uczestnikiem operacji utrzymywania pokoju ONZ, natomiast Forum Współpracy Chińsko-Afrykańskiej obejmuje Komisję Unii Afrykańskiej; mając na uwadze, że Indie, Pakistan i Bangladesz są kolejnymi po Etiopii państwami, z których pochodzi największa część personelu operacji utrzymywania pokoju prowadzonych przez ONZ;
- L. mając na uwadze, że państwa europejskie i sama UE wnoszą znaczny wkład w system ONZ, zwłaszcza przez dostarczanie wsparcia finansowego dla programów i projektów ONZ; mając na uwadze, że Francja, Niemcy i Zjednoczone Królestwo zapewniają największy wkład do budżetu ONZ na operacje utrzymywania pokoju; mając na uwadze, że państwa członkowskie UE zapewniają wspólnie największy wkład do budżetu ONZ na utrzymywanie pokoju (ok. 37 %), a ich oddziały biorą obecnie udział w dziewięciu misjach pokojowych; mając ponadto na uwadze, że w 2014 i 2015 r. zobowiązania finansowe UE na rzecz UA wyniosły 717,9 mln EUR, a wkład UA wyniósł tylko 25 mln EUR; mając na uwadze, że kraje europejskie zapewniają jedynie ok. 5 % personelu sił pokojowych ONZ, tj. 5 000 żołnierzy spośród całkowitej liczby ok. 92 000; mając jednakże na uwadze, że np. Francja szkoli co roku 25 000 afrykańskich żołnierzy i sama rozmieszcza ponad 4 000 osób w afrykańskich operacjach utrzymywania pokoju;

Wtorek, 7 czerwca 2016 r.

- M. mając na uwadze, że obecność min przeciwpiechotnych stanowi poważną przeszkodę dla odbudowy pokonfliktowej i rozwoju, zwłaszcza w Afryce, natomiast w ciągu ostatnich 20 lat UE wydała ok. 1,5 mld EUR na procesy rozminowywania oraz pomoc ofiarom min, co czyni z niej największego darczyńcę w tej dziedzinie na świecie;
- N. mając na uwadze, że w uzupełnieniu do roli poszczególnych państw europejskich Unia powinna wnieść istotny wkład w operacje pokojowe za pomocą wielowymiarowych działań; mając na uwadze, że UE dostarcza UA i organizacjom subregionalnym wsparcie techniczne i finansowe, zwłaszcza za pomocą Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce, Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju i Europejskiego Funduszu Rozwoju; mając na uwadze, że UE prowadzi szkolenia i doradztwo w ramach misji WPBiO, wnosząc wkład w zwiększanie potencjału Afryki w zakresie zarządzania kryzysowego;
- O. mając na uwadze, że pięć misji cywilnych UE i cztery operacje wojskowe UE aktualnie realizowane w Afryce często są prowadzone obok lub w następstwie operacji i misji ONZ, UA lub działań krajowych;
- P. mając na uwadze, że UE pragnie wzmocnić afrykańską architekturę pokoju i bezpieczeństwa, zwłaszcza przez wspieranie budowania zdolności operacyjnej afrykańskich sił reagowania (ASF);
- Q. mając na uwadze, że Rada Europejska zwróciła się do UE i państw członkowskich o większe wsparcie z ich strony na rzecz krajów i organizacji partnerskich przez zapewnianie szkoleń, doradztwa, sprzętu i zasobów, tak aby mogły one w coraz większym stopniu samodzielnie zapobiegać kryzysom i nimi zarządzać; mając na uwadze, że aby móc osiągnąć ten cel, istnieje wyraźna potrzeba wzajemnego wzmocnienia interwencji w obszarach bezpieczeństwa i rozwoju;
- R. mając na uwadze, że UE powinna wspierać działania innych podmiotów, które mogą być lepiej przygotowane do odgrywania określonych ról, unikając powielania pracy oraz pomagając w umacnianiu tych już obecnych w terenie, zwłaszcza państw członkowskich;
- S. mając na uwadze, że art. 41 ust. 2 TUE zabrania wydatków z budżetów unijnych na operacje mające wpływ na kwestie wojskowe i obronne, ale nie wyklucza kategorycznie finansowania przez UE zadań wojskowych, takich jak operacje pokojowe mające cele rozwojowe; mając na uwadze, że wspólne koszty pokrywają państwa członkowskie w ramach mechanizmu ATHENA; mając na uwadze, że o ile głównym celem polityki rozwojowej UE jest zmniejszenie, a docelowo eliminacja ubóstwa, art. 209 i 212 TFUE nie wykluczają jednoznacznie finansowania budowania zdolności w sektorze bezpieczeństwa; mając na uwadze, że EFR i Instrument na rzecz Pokoju w Afryce, jako instrumenty poza budżetem UE, są istotne dla zajęcia się kwestią ścisłego związku między bezpieczeństwem i poziomem rozwoju; mając na uwadze, że EFR wymaga, aby programowanie miało taką formę, by spełniało kryteria oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA), które w większości wykluczają wydatki dotyczące bezpieczeństwa; mając na uwadze, że UE pracuje nad możliwością dodatkowych specjalnych instrumentów w kontekście inicjatywy w zakresie budowania zdolności na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju;
- T. mając na uwadze, że nadrzędnymi zasadami zaangażowania UE muszą być potrzeby zainteresowanych krajów i europejskie bezpieczeństwo;
1. podkreśla potrzebę skoordynowanych działań zewnętrznych, wykorzystujących narzędzia w dziedzinie dyplomacji, bezpieczeństwa i rozwoju, aby przywrócić zaufanie i stawić czoła wyzwaniom związanym z wojnami, konfliktami wewnętrznymi, brakiem bezpieczeństwa oraz niestabilnością i transformacją;
 2. zauważa, że podczas współczesnych operacji pokojowych coraz częściej dochodzi do rozmieszczania misji prowadzonych pod auspicjami ONZ na tym samym obszarze działań, z udziałem różnych podmiotów i organizacji regionalnych; podkreśla, że zarządzanie tymi skomplikowanymi partnerstwami przy unikaniu powielania pracy lub misji ma kluczowe znaczenie dla powodzenia operacji; w związku z tym apeluje o ocenę i zracjonalizowanie istniejących struktur;

Wtorek, 7 czerwca 2016 r.

3. podkreśla znaczenie wczesnego powiadamiania i udoskonalenia procedur konsultacji kryzysowych w ramach ONZ i UA oraz innych organizacji, takich jak NATO i OBWE; podkreśla potrzebę udoskonalenia wymiany informacji, w tym na temat planowania, prowadzenia i analizy misji; z zadowoleniem przyjmuje finalizację i podpisanie porozumienia administracyjnego dotyczącego wymiany informacji niejawnych między UE a ONZ; uznaje znaczenie partnerstwa Afryka-UE i dialogu politycznego UE-UA na temat pokoju i bezpieczeństwa; sugeruje zawarcie porozumienia między UA, EU i innymi głównymi stronami zaangażowanymi a ONZ w sprawie wspólnych celów związanych z bezpieczeństwem i rozwojem w Afryce;
4. z uwagi na skalę wyzwań i skomplikowane zaangażowanie innych organizacji i krajów apeluje do UE, aby dążyła do uzyskania odpowiedniego podziału pracy i skupiała się na obszarach, w których może w największym stopniu wnieść wartość dodaną; zauważa, że kilka państw członkowskich jest już zaangażowanych w operacje na kontynencie afrykańskim i że UE mogłaby wnieść prawdziwą wartość dodaną, wspierając w większym stopniu te operacje;
5. zauważa, że w coraz bardziej złożonej sytuacji w zakresie bezpieczeństwa misje ONZ i UA wymagają kompleksowego podejścia, zgodnie z którym obok wprowadzenia instrumentów wojskowych i dyplomatycznych oraz instrumentów na rzecz rozwoju do istotnych czynników należą dogłębna znajomość sytuacji w zakresie bezpieczeństwa, wymiana danych wywiadowczych i informacji oraz nowoczesnych technologii, wiedza na temat tego, jak zwalczać terroryzm i przestępczość na obszarach objętych konfliktami i na obszarach, w których konflikty się zakończyły, wprowadzenie kluczowych czynników rozwojowych, zapewnienie pomocy humanitarnej i przywrócenie dialogu politycznego, w których zapewnieniu mogą pomóc kraje europejskie; odnotowuje pracę, którą wykonały już niektóre państwa członkowskie i inne organizacje międzynarodowe w tej dziedzinie;
6. podkreśla znaczenie pozostałych instrumentów UE w obszarze bezpieczeństwa, a w szczególności misji i operacji w ramach WPBiO; przypomina, że UE podejmuje działania w Afryce, aby przyczynić się do stabilizacji krajów zmagających się z kryzysami, zwłaszcza dzięki misjom szkoleniowym; podkreśla rolę cywilnych i wojskowych misji WPBiO we wspieraniu reform sektora bezpieczeństwa oraz w realizacji międzynarodowej strategii zarządzania kryzysami;
7. zauważa, że postrzeganie operacji pokojowej jako prawomocnej ma zasadnicze znaczenie dla jej powodzenia; uważa w związku z tym, że tam, gdzie tylko jest to możliwe, siły wojskowe i wsparcie powinny pochodzić z UA; zauważa też, że jest to również istotne w kontekście dalekosiężnych celów UA związanych z samokontrolą;
8. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że nowy program działań Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce ma na celu naprawę obecnych niedoskonałości i kładzie silniejszy nacisk na strategię wyjścia, większy podział obciążenia z państwami afrykańskimi, bardziej ukierunkowane wsparcie i usprawnienie procesów podejmowania decyzji;
9. z zadowoleniem przyjmuje strategiczne partnerstwo w zakresie utrzymywania pokoju i zarządzania kryzysowego oraz jego priorytety na lata 2015–2018 przyjęte w marcu 2015 r.; odnotowuje na dotychczasowe i trwające misje WPBiO mające na celu utrzymanie pokoju, zapobieganie konfliktom i wzmacnianie międzynarodowego bezpieczeństwa oraz bierze pod uwagę kluczową rolę, jaką odgrywają w tych dziedzinach inne organizacje, w tym organizacje panafrkańskie i regionalne, oraz kraje; zachęca UE do podjęcia dalszych starań na rzecz ułatwienia wnoszenia wkładu przez państwa członkowskie; przypomina, że UE zaangażowała się w zarządzanie kryzysowe w Afryce, którego celem jest utrzymywanie pokoju, zapobieganie konfliktom oraz wzmacnianie międzynarodowego bezpieczeństwa zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych; zauważa, że zaledwie 11 spośród 28 państw członkowskich UE podjęło zobowiązania w dniu 28 września 2015 r. na szczycie przywódców poświęconym utrzymaniu pokoju, gdy tymczasem Chiny zobowiązały się wysłać 8 tys. żołnierzy, a Kolumbia 5 tys. w ramach sił reagowania; apeluje do państw członkowskich o znaczne zwiększenie swojego wkładu wojskowego i policyjnego w misje pokojowe ONZ;
10. podkreśla potrzebę szybkiego reagowania państw afrykańskich na kryzysy oraz wskazuje na kluczową rolę afrykańskich sił reagowania (ASF) w tym względzie; podkreśla istotny wkład UE – za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce oraz dzięki finansowaniu UA – umożliwiający zwiększenie zdolności UA w zakresie wspólnego reagowania na konflikty na kontynencie; zachęca organizacje regionalne, takie jak Wspólnota Gospodarcza Państw Afryki Zachodniej (ECOWAS) lub Południowoafrykańska Wspólnota Rozwoju (SADC), aby zintensyfikowały swoje starania na rzecz szybkiego reagowania państw afrykańskich na kryzysy oraz uzupełniały wysiłki UA;
11. podkreśla niemniej znaczenie inwestowania większych środków w zapobieganie konfliktom, przy uwzględnieniu takich czynników jak radykalizacja polityczna i religijna, przemoc wyborcza, przesiedlenia ludności i zmiana klimatu;

Wtorek, 7 czerwca 2016 r.

12. dostrzega zasadniczy wkład Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce w rozwój stosunków trójstronnych między ONZ, UE i UA; uważa, że instrument ten stanowi zarówno punkt wejścia, jak i potencjalną dźwignię dla wzmocnienia współpracy między UE a UA, i okazał się nieodzowny dla umożliwienia UA, a za jej pośrednictwem ośmiu regionalnym wspólnotom gospodarczym (REC), planowanie ich działalności i zarządzanie nią; uważa za niezwykle istotne, aby instytucje unijne i państwa członkowskie nadal były ściśle zaangażowane w pełną realizację Instrumentu, a UA wykazywała się większą skutecznością i przejrzystością w wykorzystywaniu funduszy; uważa, że Instrument na rzecz Pokoju w Afryce powinien skupić się na wsparciu strukturalnym zamiast na finansowaniu żołdu sił afrykańskich; przyznaje, że już istnieją inne mechanizmy finansowania, sądząc jednak, że ze względu na szczegółowe ukierunkowanie Instrumentu na Afrykę oraz jego jasne cele jest on szczególnie ważny dla misji pokojowych w Afryce; uważa, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego pracujące nad budowaniem pokoju w Afryce powinny mieć możliwość dzielenia się swoimi opiniami w ramach bardziej strategicznego zaangażowania we współpracę z takimi organizacjami w dziedzinie pokoju i bezpieczeństwa; pozostaje zaniepokojony utrzymującymi się problemami związanymi z finansowaniem i wolą polityczną po stronie państw afrykańskich; odnotowuje konkluzje Rady z dnia 24 września 2012 r., zgodnie z którymi trzeba będzie rozpatrzyć sposób finansowania, który byłby alternatywą dla środków z EFR;

13. zauważa, że dzięki zacieśnieniu europejskiej współpracy wojskowej wzrosła wydajność i skuteczność wkładu Europy w misje pokojowe ONZ;

14. ze względu na ogromne znaczenie budowania zdolności po stronie afrykańskiej z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzenie ćwiczeń Amani Africa II w październiku 2015 r., w których udział wzięło ponad 6 000 przedstawicieli sił zbrojnych, policji i cywili oraz oczekuje uruchomienia afrykańskich sił reagowania (ASF) liczących 25 000 żołnierzy tak szybko, jak to tylko możliwe w 2016 r.;

15. apeluje do UE i państw członkowskich oraz do pozostałych przedstawicieli wspólnoty międzynarodowej o pomoc w szkoleniu – w tym również z zakresu dyscypliny – wyposażeniu, wsparciu logistycznym i finansowym oraz opracowaniu zasad użycia sił (ROE), a także o zachęcanie państw Afryki do pełnego i stałego zaangażowania w ASF oraz wspieranie ich w tym zadaniu; apeluje o wyraźniejsze wyrażanie poparcia dla ASF w afrykańskich stolicach przez ambasady państw członkowskich i delegatury Unii; uważa, że oficjalną pomoc rozwojową należy przekształcić w ramach OECD w taki sposób, aby nadać priorytet budowaniu pokoju; uważa, że należy dokonać przeglądu rozporządzenia w sprawie EFR w celu umożliwienia sposobu programowania, w którym wydatki na zapewnienie pokoju, bezpieczeństwa i sprawiedliwości motywowałyby do rozwoju;

16. zauważa znaczenie misji w dziedzinie WPBiO dla bezpieczeństwa Afryki, w szczególności misji szkoleniowych i misji wsparcia dla sił afrykańskich, a mianowicie EUTM Mali, EUCAP Sahel Mali i EUCAP Sahel Niger, EUTM Somalia, EUCAP Nestor; odnotowuje udzielane w ramach tych misji dodatkowe wsparcie dla działań w ramach misji ONZ; zachęca UE do zwiększenia zdolności tych misji szkoleniowych, zwłaszcza poprzez umożliwienie monitorowania szkolonych żołnierzy afrykańskich podczas działań operacyjnych i po ich powrocie z miejsca operacji;

17. podkreśla, że podczas wspierania misji pokojowych ani UE, ani państwa członkowskie nie powinny działać same, lecz w pełni uwzględniać wkład innych podmiotów międzynarodowych, poprawić koordynację z ich działaniami i szybkość reagowania oraz skupić swoje wysiłki na określonych priorytetowych państwach, wyznaczając najbardziej odpowiednie i doświadczone państwa członkowskie i afrykańskie na państwa wiodące; podkreśla znaczenie regionalnych wspólnot gospodarczych dla struktury bezpieczeństwa w Afryce; zaznacza, że delegatury UE mogłyby odgrywać rolę podmiotów ułatwiających koordynację wśród podmiotów międzynarodowych;

18. wspiera całościowe podejście UE, które jest centralnym narzędziem służącym do uruchomienia całego potencjału do działania UE w kontekście operacji pokojowych i procesu stabilizacji, jak również do uruchamiania różnych sposobów wspomagania rozwoju krajów UA;

19. nalega, by priorytetem w ramach zaangażowania europejskiego w Afryce była pomoc w zarządzaniu granicami; uważa, że nieszczelność granic jest jednym z głównych czynników rozwoju terroryzmu w Afryce;

20. z zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat dotyczący budowania zdolności i wraz z Radą apeluje o jego pilne wdrożenie; zwraca uwagę na potencjał wspierania przez UE poprawy bezpieczeństwa, w szczególności za pomocą jej kompleksowego podejścia obejmującego środki cywilne i wojskowe, w krajach wrażliwych i dotkniętych konfliktami, a także zaspokajania potrzeb naszych partnerów, zwłaszcza odbiorców wojskowych, przypominając jednocześnie, że

Wtorek, 7 czerwca 2016 r.

bezpieczeństwo stanowi warunek wstępny rozwoju i demokracji; ubolewa, że ani Komisja Europejska, ani Rada nie podzieliły się z Parlamentem Europejskim swoją oceną prawnych możliwości wspierania budowania zdolności; wzywa obie te instytucje do przekazywania Parlamentowi Europejskiemu informacji na ten temat w stosownym czasie; wzywa Komisję Europejską do zaproponowania podstawy prawnej zgodnie z pierwotnymi celami europejskimi określonymi w inicjatywie na rzecz zwiększania zdolności („Enable and Enhance”) z 2013 r.

21. podkreśla, że w analizie wydziału prawnego Rady z dnia 7 grudnia 2015 r. zatytułowanej „Zwiększenie potencjału w celu sprzyjania bezpieczeństwu i rozwojowi – kwestie prawne” przewidziano sposoby finansowania wyposażenia sił zbrojnych państw afrykańskich; zachęca Radę do kontynuowania tej refleksji;

22. wyraża zadowolenie z pozytywnego odzewu po powołaniu się przez Francję na art. 42 ust. 7; bardzo pozytywnie odbiera ponowne zaangażowanie się armii europejskich w Afryce;

23. przyznaje, że problemem często nie jest brak środków finansowych, lecz sposób ich wydatkowania i wykorzystywania innych zasobów; zauważa, że zalecenia Trybunału Obrachunkowego dotyczące funduszy UE nie zostały w pełni wdrożone; apeluje o regularne przeglądy sposobu wydatkowania środków pochodzących od rządów krajowych za pośrednictwem UE i ONZ; uważa, że skuteczne wykorzystywanie tych środków jest niezwykle skuteczne z uwagi na ich ograniczony charakter i skalę napotykanym problemów; uważa, że odpowiedzialność jest podstawową częścią tego procesu, a także przyczynia się do zwalczania powszechnej korupcji w Afryce; żąda przeprowadzania bardziej dogłębnej i przejrzystej oceny operacji pokojowych wspieranych przez UE; popiera takie inicjatywy jak fundusz powierniczy „Békou” działający w Republice Środkowoafrykańskiej, który stara się uwspólniać zasoby, wiedzę fachową i potencjał europejski w zakresie rozwoju, aby zaradzić rozdrobnieniu i braku skuteczności międzynarodowych działań w kontekście odbudowy kraju; usilnie zachęca do bardziej systematycznego powiązaniego planowania działań w ramach poszczególnych instrumentów UE;

24. zwraca uwagę na sprawozdanie oceniające ONZ z dnia 15 maja 2015 r. w sprawie egzekwowania prawa i pomocy w działaniach naprawczych w związku z wykorzystywaniem seksualnym i nadużyciami seksualnymi popełnionymi przez pracowników ONZ i inny personel podczas operacji pokojowych; uważa, że UA, ONZ, UE i państwa członkowskie powinny bacznie przyglądać się takim sprawom karnym, i apeluje o najbardziej rygorystyczne procedury dyscyplinarne i sądowe oraz o wszelkie starania, aby zapobiegać takim przestępstwom; zaleca ponadto odpowiednie szkolenie i kształcenie personelu operacji i uważa, że wyznaczanie pracowników płci żeńskiej i doradców ds. problematyki płci pomogłoby przezwyciężyć błędne wyobrażenia kulturowe i ograniczyć przypadki przemocy seksualnej;

25. apeluje o wspólne wysiłki UE i ONZ na rzecz budowania zdolności; uważa, że obecny program finansowania nie ma charakteru zrównoważonego oraz że Instrument na rzecz Pokoju w Afryce należy powiązać z warunkami w celu zachęcenia UA do zwiększenia własnego wkładu w operacje pokojowe;

26. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Wiceprzewodniczącej Komisji / Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, Radzie Komisji, parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, przewodniczącej Komisji UA, przewodniczącemu Parlamentu Panafrykańskiego, Sekretarzowi Generalnemu NATO oraz przewodniczącemu Zgromadzenia Parlamentarnego NATO.